

# Siseministri määruse „Kohaliku omavalitsuse üksuse riigikaitse kriisivalmiduse suurendamise toetamise tingimused ja kord“ eelõu seletuskiri

## 1. Sissejuhatus

### 1.1. Sisukokkuvõte

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53<sup>1</sup> lõike 1 alusel. Siseministri määruse eelnõu (edaspidi *eelõu*) reguleerib toetuse jagamise tingimusi ja korda kohaliku omavalitsuse üksusele (edaspidi *KOV*) riigikaitse kriisivalmiduse tõstmise eesmärgil.

Laiapindse riigikaitse käsitlusest lähtuvalt on oluline KOV-e ette valmistada erinevateks kriisideks sh riigikaitseks kriisideks. Riigikaitse kriisis on üheks oluliseks komponendiks evakuatsioonikohtade ja kerksuskeskuste toimepidevuse suurendamine.

Eelnõu alusel antakse toetust projektile, millega KOV suurendab oma haldusalas riigikaitse kriisivalmidust. Toetuse andmisel on prioriteediks evakuatsioonikohtade toimepidevuse suurendamine. Projekti raames toetatakse mobiilse generaatori soetamist ning generaatorite ühendamise valmiduse loomist evakuatsioonikohtadele ja kerksuskeskustele. See annab KOV-ile võimaluse vastavalt vajadusele muuta generaatori asukohta ja kasutada seda evakuatsioonikohtas ja kerksuskeskuses. Projekti raames toetatakse ka ulatusliku evakuatsiooni läbiviimiseks evakuatsioonikohtade ettevalmistamist esmavajalike esemetega, milleks on välivoodid, madratsid, magamiskotid, spordisaalide põrandakatted, välikäimlad, pikendusjuhtmed, kuumaveekatlad, veekeedukannud, mikrolaineahjud, gaasipliidid ja toidutermosed.

Regionaalses ja valdkonnaüleses aspektis on oluliseks suunaks KOV-ide koostöö kogukonna liikmetega ning teadlikkuse tõstmine abisaamise võimalustest. Riigi jaoks on oluline ka KOV-ide koostöövalmidus oma piirkonnas, mis aitab suurendada kriisides abi saamist ja kriisideks valmisolekut. Toetuse andmise tingimusi on rakendatud mitu aastat ja need ei ole välja töötatud eelnõu raames, vaid on olnud varem kehtestatud Päästeameti peadirektori käskkirjaga võttes arvesse siseministri 14.07.2021.a käskkirjas nr 1-3/71“Riigieelarvelise toetuse andmise kord“ sätestatud tingimusi.

### 1.2. Eelnõu ettevalmistajad

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Päästeameti kriisiosakonna elanikkonnakaitse talituse KOV kriisivalmiduse nõunik Terje Lillo ([terje.lillo@rescue.ee](mailto:terje.lillo@rescue.ee)) ja õigusosakonna õigusloome jurist Kätlin Tänavots ([katlin.tanavots@rescue.ee](mailto:katlin.tanavots@rescue.ee)).

Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti on kontrollinud Siseministeeriumi õigusnõunik Kaidi Kulp ([kaidi.kulp@siseministeerium.ee](mailto:kaidi.kulp@siseministeerium.ee)).

Eelnõu ja seletuskiri on keeleliselt toimetamata.

### 1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõu ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

## 2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 7 peatükist ja 24 paragrahvist.

### 1. peatükk. Üldsätted

**Eelnõu §-i 1** kohaselt kehtestatakse määrusega tingimused KOV-i riigikaitse lise kriisivalmiduse suurendamiseks toetuse (edaspidi *toetus*) andmiseks, kasutamiseks ja tagasinõudmiseks.

**Eelnõu §-is 2** sätestatakse eelnõus kasutatavad terminid.

Projekt on ühekordne ajaliselt ja ruumiliselt piiritletud tegevus või tegevuste kogum, millel on kindel eesmärk, mille saavutamiseks toetust taotletakse või kasutatakse.

Ehitist, hoonet ja ehitamist käsitatakse ehitusseadustiku tähenduses.

Investeeringuobjekt on toetuse taotleja (edaspidi *taotleja*) omandis või kasutuses olev ehitis, millele luuakse generaatori ühendamise valmidus.

Evakuatsioonikoht on ehitis, kuhu saab evakueeritava majutada ja kus tagatakse evakueeritava viibimise korral esmavajalikud teenused, eelkõige olme- ja hügieenitingimused ning vajadusel võimalused ööbimiseks. Evakuatsioonikohana kasutatavad ehitised peavad vastama üldiste ohutuse-, keskkonna-, tervisekaitse- ja tuleohutusnõuetele.

Kerksuskeskus on avalik toimepidev hoone või ruum, kus antakse elanikule kriisi ajal infot, nõu ja abi.

**Eelnõu § 3** sätestab toetuse andmise eesmärgi ja tulemuse.

Lõike 1 kohaselt on toetuse andmise eesmärgiks tõsta KOV-i riigikaitse lise kriisivalmidust. Toetuse andmisel on prioriteediks evakuatsioonikohtade toimepidevuse suurendamine. Toimepidevuse suurendamiseks soetatakse mobiilseid generaatorid, luuakse generaatorite ühenduse valmidus ja soetatakse evakuatsioonikohtadesse erinevaid eluks vajalikke esemateid.

Lõike 2 kohaselt on toetuse andmise tulemusena paranenud KOV-i kriisivalmidus riigikaitse lises kriisis ehk KOV-is on tõusnud võimekus kriisides hakkama saada. Toetatavate projektide tulemusel on Lääne- ja Kesk-Eesti ning Harjumaa teatud piirkonna omavalitsusüksuste elanikele loodud evakuatsioonikohtades tingimused majutamiseks ja elektri tagamiseks. Eelnimetatud KOV-id peavad olema valmis suuremas mahus evakueeritavate vastuvõtmiseks mujalt Eesti piirkondadest. Samuti peaks suurema KOV ametnike professionaalsus ning teadlikkus evakuatsiooni läbiviimisest, evakueeritavad on ohustatud alast toimetatud ohutusse alasse ning neile on tagatud evakuatsioonikoht esmavajalike tingimustega.

**Eelnõu §-is 4** kehtestatakse toetuse andja. Toetuse andjaks on Päästeamet (edaspidi *amet*), kes menetleb toetuse taotlusi, teeb väljamakseid ja toetuse kasutamise üle järelevalvet. Amet vastutab taotlusvooru väljakuulutamise ja koordineerimise eest ehk teavitab taotlejaid ja avalikkust toetuse saamise võimalusest, menetleb taotlust, teeb taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse jms. Ameti täpsem õiguste ja kohustuste loetelu on toodud eelnõu seletuskirja §-is 23.

### 2. peatükk. Toetuse andmise alused

**Eelnõu §-is 5** sätestatakse toetatavad tegevused.

Lõike 1 kohaselt toetatakse projekte, mille tegevus panustab otseselt toetuse andmise eesmärgi ja tulemuse saavutamisse.

Lõike 2 kohaselt on taotlusvoorst toetatavad tegevused mobiilsete generaatorite soetamine ja ulatusliku evakuatsiooni läbiviimiseks vajalike seadmete ja esemete soetamine, milleks on välivoodid, madratsid, magamiskotid, spordisaalide põrandakatted, välikäimlad, pikendusjuhtmed, kuumaveekatlad, veekeedukannud, mikrolaineahjud, gaasipliidid ja toidutermosed ning generaatorite ühendamise valmiduse loomine evakuatsioonikohtadele ja kerksuskeskustele koos projekteerimisega seotud tegevustega. Ühes projektis võib olla ka mitme generaatori soetamine kui see mahub maksimaalse toetussumma piiresse.

Lõige 3 sätestab piirangud toetatavate tegevuste osas. Mobiilsete generaatorite soetamist ja ulatusliku evakuatsiooni ettevalmistamisega seonduvaid soetusi saavad taotleda vaid järgnevad KOV-id: Haapsalu linn, Hiiumaa vald, Häädemeeste vald, Kehtna vald, Kiili vald, Kohila vald, Kose vald, Lääne-Nigula vald, Lääneranna vald, Mulgi vald, Märjamaa vald, Paide linn, Põhja-Pärnumaa vald, Põhja-Sakala vald, Pärnu linn, Rapla vald, Saarde vald, Saaremaa vald, Saku vald, Saue vald, Tori vald, Türi vald, Viljandi linn ja Viljandi vald.

Riigikaitse kriisi või selle vahetu ohu korral võib olla vajalik läbi viia ulatuslik evakuatsioon. Ulatusliku evakuatsiooni läbiviimist korraldab Päästeamet. Õigeaegselt ettevalmistatud ulatusliku evakuatsiooni eesmärgiks on inimeste päästmine, mis tähendab, et evakueeritavad on ohustatud alast toimetatud ohutusse alasse ning neile on tagatud evakuatsioonikoht esmavajalike tingimustega, mille tagamist toetavad KOV-id.

Lähtuvalt ohuhinnangust võib riigikaitse kriisi korral evakueeritavate vastuvõtmise põhiohk langeda Lääne- ja Kesk-Eesti ning Harjumaa teatud piirkonna KOV-idele. Saaremaa ja Hiiumaa peavad olema võimelised tagama enda elanikkonnale toimepidevust koha peal, kuna evakuatsioon nendest piirkondadest võib olla raskendatud. Sellest tulenevalt on toetusvooru prioriteediks toimepidevuse suurendamine eelkõige eelviidatud KOV-ides.

Lõike 4 kohaselt antakse evakuatsioonikohtade või kerksuskeskuses generaatori ühendamise valmiduse loomisel projekteerimiseks toetust ainult koos ehitustöödega. Nendeks töödeks saavad toetust taotleda kõik KOV-id.

Lõike 5 kohaselt antakse toetust evakuatsioonikohtade ja kerksuskeskuste jaoks.

**Eelnõu §-iga 6** kehtestatakse kulude abikõlblikkuse reeglid.

Lõike 1 kohaselt on kulu abikõlblik kui see projekti elluviimiseks vajalik, mõistlik ja põhjendatud ning tekib projekti abikõlblikkuse perioodil toetatavast tegevusest. Tegemist on kulu abikõlblikuks lugemise üldpõhimõttega. Kuna eelnõu ei sisalda kõiki muude õigusaktidega reguleeritud kulu abikõlblikkuse tingimusi, siis on oluline rõhutada, et toetuse kasutamisel tuleb arvestada nii riigisiseste kui ka Euroopa Liidu toetusi reguleerivate õigusaktidega. Euroopa Liidu õiguse kooskõlas olemise tingimus seisneb näiteks selles, et kui toetuse andmine tähendab ühtlasi riigihabi andmist, tuleb kõiki toetuse taotlemisega seotud dokumente säilitada vähemalt kümme aastat.

Lõikes 2 kehtestatakse abikõlblike kulude loend.

Lõikes 3 kirjeldatakse, milliste tunnuste esinemisel loetakse kulu põhjendatuks. Riigisisese õiguse kooskõlas olemise tingimus seisneb näiteks selles, et toetuse saaja peab järgima raamatupidamisest ja riigihangete seadusest tulenevaid piiranguid. Üldjuhul on kulu abikõlblikkuse oluline tingimus ka see, et kulu peab olema makstud toetuse saaja

arvelduskontolt. Kulu on põhjendatud, kui kulu on sobiv, vajalik ja tõhus ette nähtud eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks ning tekib toetatavate tegevuste käigus. See avaldub läbi põhjendatuse nõude ehk peab olema tuvastatav põhjuslik seos, millest saab järeldada, et nimetatud kulu on tekkinud. Kulu peab olema tekkinud projekti abikõlblikkuse perioodil ja olema tasutud projekti abikõlblikkuse perioodil. Majandustehinguid (näiteks kaupade ja teenuste saamine) tuleb kajastada projekti abikõlblikkuse perioodil sõltumata sellest, millal toimub arveldamine.

Lõikega 4 kehtestatakse mitteabikõlblike kulude loend.

**Eelnõu §-is 7** sätestatakse toetuse taotlusvooru eelarve ja toetuse ülemmäär.

Toetuse taotlusvooru eelarve on 1 172 230 eurot ja maksimaalne toetussumma toetuse saaja kohta on 50 000 eurot. Omafinantseeringut olema ei pea.

**Eelnõu § 8** sätestatakse projekti abikõlblikkuse periood.

Lõikes 1 sätestatakse projekti abikõlblikkuse periood, mille kestel tehakse projekti tegevusi ja tekkivad projekti kulud. Projekti elluviimiseks vajalikud kulud võivad tekkida projekti abikõlblikkuse perioodi ajavahemikul, millal projekti tegevused algavad ja lõpevad.

Lõike 2 kohaselt ei saa esitatud projekti abikõlblikkuse periood alata varem kui jõustub eelnõu ning ei või olla pikem kui 31. detsember 2024.

Lõike 3 kohaselt abikõlblikkuse perioodi ei pikendada. Projekti läbiviimise rahalised vahendid tuleb ära kasutada 2024. a eelarve aasta jooksul ja nende kasutamist ei ole võimalik pikendada.

**Eelnõu § 9** sätestatakse vähese tähtsusega abi andmise tingimused.

Lõikes 1 ja 2 sätestatakse riigiabi andmisel järgitavad õiguslikud alused ning antakse viited vastavatele regulatsioonidele.

Eelnõu alusel toetuse andmine ehk eelnõus nimetatud tegevuste toetamine võib kvalifitseeruda riigiabiks konkurentsiseaduse § 30 lõike 1 mõistes või vähese tähtsusega abiks konkurentsiseaduse § 33 lõike 1 tähenduses. Konkurentsiseaduse § 30 lõige 1 sätestab, et riigiabiks loetakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatud abi. Riigiabi konkreetset definitsiooni Euroopa Liidu toimimise leping ei anna, kuid artikli 107 lõike 1 järgi on riigiabi igasugune liikmesriigi või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust. Vähese tähtsusega abi hinnatakse samade kriteeriumide alusel kui riigiabi. Kõikide taotluste puhul hindab hindamiskomisjon iga taotluse puhul eraldi, kas toetus loetakse grupierandiga hõlmatud riigiabiks, vähese tähtsusega abiks või mitte.

Lõike 3 kohaselt on ameti kohustus kontrollida, kas programmist taotletav toetus on käsitatav vähese tähtsusega abina.

Lõikes 4 ja 5 sätestatakse, et vähese tähtsusega abi andmisel tuleb muuhulgas jälgida, et ühele taotlejale antava vähese tähtsusega abi kogusumma ei ületaks mis tahes kolme eelarveaasta pikkuse ajavahemiku jooksul 300 000 eurot või üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavale ettevõtjale 750 000 eurot. Kogusumma all mõeldakse kogu riigipoolset toetust kokku. Kui vähese tähtsusega abina kvalifitseeruvat toetust taotletakse suuremas summas kui taotleja on õigustatud saama ning grupierandiga hõlmatud riigiabi projektile anda ei saa (näiteks grupierandi määruse artikli 53 kultuuriliste eesmärkide ja tegevuste loend ei hõlma ärilisi

tegevusi nagu mood ja disain), vähendab amet taotleja nõusolekul toetuse summat kuni vähese tähtsusega abi ülemmääran.

Lõige 6 sätestab, et kui vähese tähtsusega abina kvalifitseeruvat toetust taotletakse suuremas summas kui taotleja on vähese tähtsusega abina õigustatud saama, vähendab amet taotleja nõusolekul toetuse summat vähese tähtsusega abi ülemmääran.

### **3. peatükk. Taotlejale, toetuse taotlusele ja investeeringu objektile esitatavad nõuded**

**Eelnõu §-ga 9** sätestatakse toetuse taotlejad.

Punktis 1 kehtestatakse piiratud subjektide ring, kes saavad taotleda eelnõu § 5 lõike 2 punktis 1 ja 2 nimetatud mobiilsete generaatorit ja ulatusliku evakuatsiooni läbiviimiseks vajalikke seadmeid ja esemeid: välivoodid, madratsid, magamiskotid, spordisaalide põrandakatted, välikäimlad, pikendusjuhtmed, kuumaveekatlad, veekeedukannud, mikrolaineahjud, gaaspliidid ja toidutermosed. Punkti 1 kohaselt saavad taotlejateks olla vaid eelnõu § 5 lõikes 3 nimetataud kohaliku omavalitsuse üksused.

Punkti 2 kohaselt saavad eelnõu § 4 lõikes 2 punktis 2 nimetatud generaatorite ühendamise valmiduse loomist evakuatsioonikohtadele ja kerksuskeskustele (sh projekteerimine) toetust taotleda kõik KOV-id.

Kehtestatud piiranguid on täpsemalt põhjendatud §-i 5 lõike 3 selgituses.

**Eelnõu §-ga 11** kehtestaks üksikasjalikud nõuded taotlusele. Toetuse taotlemiseks tuleb esitada üks taotlus taotleja kohta koos lisadokumentidega. Taotlus võib sisaldada erinevaid tegevusi ning soetusi maksimaalse toetussumma piires. Taotlusest peab selguma, et toetust taotletakse eelnõus nimetatud eesmärkidel ja toetatavateks tegevusteks ning et projekt panustab eelnõu tulemuse saavutamisse. Sealhulgas sätestatakse, milliseid andmeid ja lisadokumente peab taotlus sisaldama.

Amet avaldab oma veebisaidil toetuse taotluse ja eelarve esitamiseks soovituslikud vormid.

**Eelnõu §-ga 12** kehtestatakse nõuded investeeringuobjektile.

Lõikega 1 sätestatakse, et investeeringuobjekt peab asuma toetust taotlenud KOV-i haldusterritooriumil. Nimetatud nõue tuleneb asjaolust, et toetust saavad taotleda vaid eelnõu §-s 5 loetletud KOV-id, kes loovad tingimused hoone evakuatsioonikohana kasutusele võtuks ja toetust ei saa kasutada teise KOV-i territooriumil asuva hoone evakuatsioonikohaks kohandamiseks koostöös kõrval asuva KOV-ga.

Lõike 2 kohaselt peab taotleja olema investeeringu objekti omanik või tal peab olema kasutusõigus vähemalt viieks aastaks arvates projekti lõppkuupäevast.

Lõike 3 kohaselt peab projekti lõpparuande kinnitamise ajaks investeeringuobjekt olema eesmärgipäraselt kasutusele võetud. Nimetatud nõue tuleneb asjaolust, et toetust saavad taotleda vaid eelnõu §-s 10 loetletud KOV-id, kes loovad tingimused hoone evakuatsioonikohana kasutusele võtuks ja toetust ei saa kasutada teise KOV-i territooriumil asuva hoone evakuatsioonikohaks kohandamiseks koostöös kõrval asuva KOV-iga. Käesolevalt on oluline, et kui toetust on saadud generaatorile ühenduse valmiduse loomiseks ja selle kasutusele võtmiseks on vaja taotleda kasutusluba, siis peab see olema nähtav ehitusregistrist. Kasutusluba on nõutav sõltuvalt tööde iseloomust ja vastavalt ehitusseadustiku lisale 2.

Lõike 4 kohaselt peab toetuse saaja tagama viie aasta jooksul alates projekti lõppkuupäevast investeeringuobjekti projektis eesmärgipärase kasutamise.

#### **4. peatükk. Taotlusvooru avamine, taotluste esitamine ja menetlemine ning taotluse kohta otsuste tegemine**

**Eelnõu §-ga 13** sätestatakse taotlusvooru avamise ja taotluste esitamise regulatsioon.

Lõike 1 kohaselt teatab amet toetuse taotlusvooru avamisest, taotluse esitamise tähtpäevast ja taotlusvooru tingimustest oma veebisaidil.

Lõike 2 sätestatakse, et taotlus koos lisadokumentidega tuleb esitada taotleja esindusõigusliku isiku poolt digiallkirjastatult ameti e-posti aadressile [rescue@rescue.ee](mailto:rescue@rescue.ee).

**Eelnõu §-ga 14** kehtestatakse taotluse menetlemise aeg, milleks on kuni kolmkümmend kalendripäeva taotluse esitamise tähtpäevast arvates. Haldusmenetluse seaduse § 41 järgi tuleb haldusorganil juhul, kui tal ei ole võimalik haldusakti anda või toimingut sooritada ettenähtud aja jooksul, teha viivitusest teatavaks tõenäoline aeg ning näidata tähtajast mittekinnipidamise põhjus.

**Eelnõu §-is 15** sätestatakse taotleja ja taotluste nõuetele vastavuse kontrollimise põhimõtted.

Lõiked 1 – 2 sätestavad, kuidas toimub taotluste menetlemine. Amet kontrollib taotleja ja taotluse vastavust eelnõu § 10 ja § 11 nõuetele. Kui taotluse läbi vaatamise käigus selgub, et taotlus ei ole piisavalt selge või selles esinevad puudused, võib küsida taotlejalt selgitusi ja lisadokumente taotluses esitatud andmete kohta või nõuda taotluse täiendamist või muutmist. Taotlejale edastatakse vastavasisuline teade, milles on kirjeldatud asjaolud, mis vajavad täiendavat selgitamist, täiendamist või lisateavet ning märgitud tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks. Puuduste kõrvaldamiseks võib amet anda taotlejale kuni viis tööpäeva. Kui puudus kõrvaldatakse, loetakse puudusega seotud nõue täidetuks. Amet jätab taotluse läbi vaatamata ja sisuliselt hindamata, kui taotleja ei ole antud tähtaja jooksul puudusi kõrvaldanud või kui puuduste kõrvaldamise raames esitatud lisateave ei anna ikkagi alust lugeda nõue täidetuks. Vastav teavitus edastatakse taotlejale ja tema taotluse osas tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus.

Lõike 3 kohaselt taotlus ja taotleja tunnistatakse nõuetele vastavaks, kui taotleja ja taotlus vastavad kehtestatud nõuetele. Amet saab tunnistada taotleja ja taotluse nõuetele vastavaks ainult juhul, kui on täidetud kõik eelnõu nõuded. Nõuetele mittevastavuse otsustab taotlust menetlev ametnik, kellele on ameti peadirektori käskkirjaga antud volitus vastava päästepiirkonna taotluste menetlemiseks. Eelnimetatud ametnik annab hindamiskomisjonile nõuetele vastavad taotlused hindamiseks ja nõuetele mittevastavate taotluste osas teeb ameti peadirektor rahuldamata jätmise otsuse.

Lõike 4 kohaselt on ametil vajaduse korral õigus külastada investeringuobjekti kohapeal. Kui amet peab põhjendatuks külastada taotleja poolt taotluses märgitud investeringuobjekti, tuleb ametil sellest taotlejat ette teavitada vähemalt kolm tööpäeva. Investeringuobjekti külastamine võib olla vajalik näiteks samaväärsete taotluste hindamisel otsuse tegemiseks.

Lõige 5 kohaselt tunnistatakse taotlus nõuetele mittevastavaks, kui esineb vähemalt üks järgnevatest asjaoludest.

Punkti 1 kohaselt ei vasta taotleja §-s 10 sätestatud nõuetele, millega on sätestatud piirangud taotlejale. Ehk § 10 punkti 1 kohaselt saab taotleda mobiilset generaatorit ja ulatusliku evakuatsiooni läbiviimiseks vajalike seadmete ja esemete soetamist vaid nimetatud KOV-id.

Punkti 2 kohaselt ei vasta investeringuobjekt § 12 lõigetes 1–2 sätestatud nõuetele ehk investeringuobjekt peab asuma KOV-i territooriumil, kuna eelnõu § 10 lõige 1 nimetab generaatorit ja ulatusliku evakuatsiooni läbiviimiseks vajalike seadmete ja esemete soetamiseks

taotlema vaid konkreetsed KOV-id. Investeeringut saab teha nii taotlejale endale kuuluvale hoonele kui ka taotleja kasutuses olevale hoonele.

Punkti 3 kohaselt ei vasta taotlus § 11 nõuetele.

Punkti 4 kohaselt on taotluses on esitatud ebaõigeid ja mittetäielikke andmeid ning puudused on etteantud tähtpäevaks kõrvaldamata

Punkti 5 kohaselt ületab toetus vähese tähtsusega abi ülemmäära või taotleja ei nõustu toetuse vähendamisega vähese tähtsusega abi ülemmäärani.

Lõike 6 kohaselt teeb nõuetele mittevastavaks tunnistatud taotluse kohta ameti peadirektor rahuldamata jätmise otsuse. Nõuetele mittevastavuse otsustab taotlust menetlev ametnik, kellele on peadirektori käskkirjaga antud volitus toetuse taotluste menetlemise. Eelnimetatud ametnik annab eelnõu § 16 nimetatud komisjonile nõuetele vastavad taotlused hindamiseks ja nõuetele mitte vastavate taotluste osas teeb ameti peadirektor rahuldamata jätmise otsuse.

**Eelnõu §-ga 16** reguleeritakse nõuetele vastavaks tunnistatud taotluste sisulist hindamist.

Lõike 1 kohaselt moodustab ameti peadirektori käskkirjaga taotluste hindamiseks vähemalt viieliikmelise komisjoni ning määrab komisjoni töökorra. Üldjuhul kuuluvad hindamiskomisjoni järgmised ametnikud: peadirektori asetäitja (põhivaldkond) – esimees; kriisiosakonna juhataja, kriisiosakonna elanikkonnakaitse talituse juhataja, kriisiosakonna elanikkonnakaitse talituse evakuatsiooni nõunik, Lääne päästkeskuse juht, Põhja päästkeskuse kriisibüroo juhataja, Lõuna päästkeskuse kriisibüroo juhataja ja Ida päästkeskuse kriisibüroo juhataja, lisaks peavad hindamiskomisjoni liikmed kooskõlas korruptsioonivastase seaduse ja haldusmenetluse seadusega kinnitama oma erapooletust ja sõltumatust hindamiskomisjoni protokollis. Erapooletuse nõue rakendub kõikidele hindajatele. Seotuse olemasolul tuleb hindajal end taandada haldusmenetluse seaduse § 10 korras. Taandamise korral tehakse vastav märge hindamiskomisjoni protokollis. Erapooletuse ja sõltumatuse kinnitamine hinnatavatest taotlustest ei tähenda tingimata kirjalikku kinnitamist.

Lõike 2 kohaselt peab komisjon hindama nõuetele vastavaid taotlusi järgmiste hindamiskriteeriumide alusel:

- 1) projekti mõju toetuse andmise eesmärgi saavutamisele;
- 2) projekti põhjendatus ja ettevalmistuse tase;
- 3) projekti tegevuste jätkusuutlikkus.

Kriteeriumite selge lahtimõtestamine, sealhulgas asjaolude kirjeldus, on oluline selleks, et taotlejale oleks arusaadav, milliseid projekte valimisel eelistatakse ja mida sealjuures hinnatakse. Samuti on läbipaistvad ja selgelt kirjeldatud kriteeriumid taotlejale abiks taotluse koostamisel ning projekti tegevuste ja tulemuste kirjeldamisel. Ühtlasi on selgelt kirjapandud asjaolud juhendiks taotluste hindajatele ja otsuse tegijatele.

Esimese ja teise kriteeriumi juures hindab komisjon projekti vastavust taotlusvooru eesmärkidega. Komisjon kaalub, kas taotluses esitatud projekti sisu vastab taotlusvooru eesmärkidele. Hinnang antakse vastavalt taotluses kirjeldatud tegevustele ja projekti eesmärkidele. Komisjon hindab sealjuures ka taotletavate tulemuste saavutamise realistlikkust. Kolmanda kriteeriumi juures hindab komisjon taotluses esitatud eelarve realistlikkust ja kuluartiklite põhjendatust lähtuvalt projektis kirjeldatuga, erinevatele sihtrühmadele, projektiga saavutatavat tulemust ja valmisolekut riigikaitsealises kriisis.

Lõike 3 kohaselt moodustab komisjon hindamiskriteeriumide hindamistulemuste põhjal nõuetele vastavatest taotlustest paremusjärjestuse. Paremusjärjestus on aluseks toetuse

andmisele, kuna lähtuvalt piiratud rahalistest vahenditest ei pruugi kõigi nõuetele vastavate taotluste rahuldamiseks raha jätkuda.

Lõike 4 kohaselt on ametil õigus pidada taotlejaga läbirääkimisi taotletava toetuse suuruse ja projekti tegevuste muutmiseks, arvestades pingerea aluseks olevaid hindamiskriteeriume. Ametil on õigus teha taotlejale ettepanek muuta projekti eelarvet ja tegevusi nii, et toetuse summa ja osakaal ei suurene ja projekti eesmärgid ei muutu.

**Eelnõu §-is 17** nähakse ette taotluse rahuldamise, rahuldamata jätmise ja osalise rahuldamise otsuse tegemise tingimused ja kord.

Lõike 1 kohaselt teeb taotluse rahuldamise, rahuldamata jätmise või osalise rahuldamise otsuse ameti peadirektor lähtuvalt komisjoni ettepanekust. Taotlus rahuldatakse juhul, kui taotleja ja taotlus vastavad eelnõus nimetatud nõuetele ning taotlus kuulub hindamiskomisjoni hindamistulemuse põhjal rahuldamisele.

Lõike 2 kohaselt võib taotluse rahuldada osaliselt taotleja nõusolekul. Osaline rahuldamine tähendab, et mõnda algse taotluse põhiesemeks olevat asjaolu, näiteks toetuse summat, projekti tegevusi ja tulemusi, ei toetata algses taotluses nimetatud ulatuses või kujul. Osaline taotluse rahuldamise otsus tehakse taotlejaga eelnevalt kooskõlastatult ning selles fikseeritakse, millises ulatuses taotlus rahuldatakse. Muutmisettepanek on põhjendatud näiteks juhul, kui projekti tegevused pole taotletavas mahus sobivad, vajalikud või piisavalt tõhusad ning kui taotluses nimetatud asjaolu muutmise tulemusel on projekti mõju meetme või selle tegevuse tulemusse põhjendatum. Muutmisettepanek võib olla ajendatud ka asjaolust, et taotluste rahuldamiseks kavandatud eelarve ei võimalda taotletud toetuse summat täielikult katta. Sellisel juhul pakutakse taotlejale võimalust kaaluda, kas ta on nõus viima projekti ellu ka väiksema toetussummaga või vajadusel projekti muutma. Muudatusettepaneku tegemisel on ametil kohustus taotleja ära kuulata. Juhul kui taotleja on nõus projekti muutma, tuleb ametil veenduda, et muudetud taotlus vastab nõuetele ja kriteeriumidele. Selleks võib olla vajalik veelikord kontrollida taotluse nõuetele vastavust ning muudetud mahus projekti. Kui taotleja ei ole nõus projekti muutma ehk kokkulepet ei saavutata, jäetakse taotlus rahuldamata.

Lõike 3 kohaselt tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus, kui taotleja või taotlus ei vasta kas või ühele eelnõus sätestatud nõudele, kui pingereast tulenevalt ei jätku taotlusvoorus enamate taotluste toetamiseks rahalisi vahendeid, taotlusvooru eelarve mahu tõttu ei ole võimalik projekti toetada või taotleja ei ole nõus taotluse osalise rahuldamise ettepanekuga toetuse vähendamise või projektis kavandatud toetatavate tegevuste muutmise kohta ja kui taotluse menetlemise käigus selgub, et taotluses on esitatud ebaõigeid ja mittetäielikke andmeid.

Lõikes 4 sätestatakse andmed, mis esitatakse taotluse rahuldamise otsuses.

Lõikes 5 sätestatakse andmed, mis esitatakse taotluse osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuses.

Lõike 6 kohaselt saadetakse taotlejale tema kohta tehtud otsus elektrooniliselt.

## **5. peatükk. Toetuse kasutamine**

**Eelnõu §-is 18** sätestatakse toetuse kasutamise lepingu (edaspidi *leping*) põhimõtted. Leping sõlmitakse toetuse saaja ja ameti vahel pärast taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsuse tegemist, et täpsustada toetuse andmise tingimusi, korraldust ning toetuse väljamakset.



**Eelnõu §-ga 19** sätestatakse toetuse kasutamisel muudatuste tegemise tingimused.

Lõikega 1 sätestatakse, millistel tingimustel saab taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsust muuta ja kelle algatusel. Amet peab iga teavet hindama, sest olenemata toetuse saaja taotluse sõnastusest võib teave olla käsitletav sisuliselt taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsuse muutmise avaldusena. Muutmine toimub reeglina toetuse saaja algatusel, näiteks juhul, kui toetuse saaja peab möödapääsmatuks muuta projekti (toetatavat tegevust või selle ulatust või jäetakse tegevus ära või lisatakse täiendav tegevus), abikõlblike kulude kogumahtu või toetuse osakaalu abikõlblikest kuludest. Muutmise võimaldamine on sobiv ja vajalik, sest toetuse taotlemisel ei pruugita kõiki tulemuse saavutamiseks vajaminevaid tegevusi või tegevuste ulatust ette näha. Seega ei ole põhjendatud nõuda algsest kavandatud tegevusplaanist detailselt ja jäigalt kinnihoidmist. Muutuda ei tohi projekti eesmärk ja projekti tegevustega saavutatav tulemus. Kui tahetakse muuta projekti algset eesmärki ja tulemust, on tegemist sisuliselt uue projektiga.

Taotluse rahuldamise otsust saab muuta, kuni see ei ole kehtivust kaotanud. Haldusakt kehtib kuni haldusaktiga antud õiguse või kohustuse lõpliku realiseerimiseni. Taotluse rahuldamise otsust võib muuta kuni abikõlblikkuse perioodi lõpuni, kuid mitte pärast projekti tegevuste lõppemist.

Amet võib keelduda taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsuse muutmisest, kui muutunud asjaolude tõttu ei ole projekt kooskõlas eelnõus sätestatud tingimustega, soovitud muudatuse korral on oodatavate tulemuste saavutamine kaheldav või projekti tegevuste lõpetamine projekti abikõlblikkuse perioodi jooksul ei ole tõenäoline. Sellisel juhul toetuse saaja avaldust taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsuse muutmiseks ei rahuldata ja toetuse saajal ei ole toetuse kasutamist ette nähtud tingimustel võimalik jätkata ning taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse täielikult või osaliselt kehtetuks.

Toetuse saaja peab viivitamatult teavitama ametit projekti muudatustest nende ilmnemisel kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsuse muutmise otsuse jõustumise kuupäev ei saa olla varasem kui selle muutmise avalduse ametile esitamise kuupäev.

Lõike 2 sätestab, et kui investeringuobjektile tehtavad kulud on võrreldes projekti eelarves planeerituga suurenenud, katab toetuse saaja.

**Eelnõu §-ga 20** kehtestatakse toetuse kasutamisega seotud aruande esitamise põhimõtted.

Lõikega 1 kohaselt tuleb projekti aruanne esitada 15 päeva jooksul projekti elluviimise lõppkuupäevast kuid mitte hiljem kui 15. jaanuaril 2025. aastal.

Lõike 2 sätestatakse, et amet võib juhul, kui aruande läbivaatamise käigus selgub, et aruandes esinevad puudused, küsida toetuse saajalt selgitusi ja lisadokumente aruandes esitatud andmete kohta või nõuda aruande täiendamist ehk puuduste kõrvaldamist. Puuduste kõrvaldamiseks võib amet anda toetuse saajale kuni kümne tööpäeva. Kui puudus kõrvaldatakse, loetakse puudusega seotud nõue täidetuks.

Lõikes 3 sätestatakse, et toetuse mitesihtotstarbelise kasutamise või toetuse eraldamise otsuses nimetatud tingimuste rikkumise korral on ametil õigus nõuda toetuse täielikku või osalist tagastamist.

Lõikes 4 sätestatakse, et kui projekt viidi ellu eelarves ettenähtust väiksemate kuludega ja projekti kogumaksumus on vähenenud, tagastab toetuse saaja kasutamata toetuse vastavalt lepingule.

Lõikes 5 sätestatakse, et amet ei kinnita aruannet järgmiste asjaolude ilmnemisel:

- 1) toetuse saaja on aruandes või toetuse kasutamiseiga seotud dokumendis esitatud ebaõigeid või mittetäielikke andmeid;
- 2) toetuse saaja ei ole taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsuses ettenähtud projekti tegevusi eeltoodud otsuses määratud tähtjaks teinud või toetuse saaja kirjeldatud tegevused ei ole tõendatud.

Lõikes 6 sätestatakse, et aruande kinnitamata jätmisel teeb amet vajadusel toetuse osaliselt või täielikult tagasi nõudmise otsuse.

**Eelnõu §-ga 21** reguleeritakse toetuse osalise või täieliku tagasinõudmise otsuse tegemist ja toetuse tagasimaksmist nimetatud otsuse alusel. Toetust taotledes nõustub taotleja toetuse eraldamise tingimustega, sealhulgas kohustusega maksta toetus tagasi, kui toetust on saadud mitteabikõlbliku kulu katteks või muul toetuse tagasinõudmise aluse esinemisel. Toetuse tagasinõudmine toimub haldusmenetluse seaduse §-i 66 ja § 69 lõikes 1 sätestatud korras.

Lõikes 1 sätestatakse, millal tehakse otsus toetuse osalise või täieliku tagasinõudmise kohta. Toetuse tagasinõudmise otsus tuleb teha näiteks siis, kui hüvitamiseks esitatud kulu osutub mitteabikõlblikuks. Näiteks sama kulusumma on hüvitamise aluseks juba olnud, kulu liik ei ole abikõlblik või kulu liik on abikõlblik, kuid see ei ole seotud toetatava tegevusega. Kulu võib lugeda mitteabikõlblikuks puuduste kõrvaldamiseks täiendava tähtaja andmiseta, kui on ilmselge, et puudusi kõrvaldada ei saa. Toetuse tagasinõudmise otsus tuleb teha näiteks ka siis, kui selgub, et toetust on välja makstud mitteabikõlbliku kulu hüvitamiseks. Sellisel juhul kaalutlusõigus, kas teha toetuse tagasinõudmise otsus või mitte, puudub. Kaalutlusõigus puudub ka juhul, kui toetuse andmine ei ole kooskõlas riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmise regulatsiooniga. Toetuse tagasinõudmise otsus tehakse kaalutlusõiguse alusel, kui toetuse saaja on rikkunud toetuse saaja kohustust või jätnud täitmata nõude, mis on mõjutanud või võib mõjutada kulude abikõlblikkust. Siin peetakse silmas olukorda, kus toetuse saaja ei järgi menetluskorda või ei täida kohustust või nõuet. Näiteks on kahjustatud rahaliste vahendite säästliku kasutamise põhimõtet. Kui toetuse saaja suhtes on algatatud likvideerimis- või pankrotimenetlus, ei tekita see fakt üksi veel isenesest alust teha otsus toetus tagasi nõuda, kuid on ametile ajendiks, et hinnata, kas toetatav tegevus jääb sealjuures pooleli või toetatava tegevuse sihipärane kasutamine katkeb kohustuslikul ajaperioodil.

Lõige 2 täpsustab käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 6 alusel toetuse tagasi nõudmist. Kui toetus nõutakse tagasi lõike 1 punkti 6 alusel, siis amet vähendab toetuse suurusst proportsionaalselt ajaga, mille jooksul toetuse taotleja on oma kohustust rikkunud.

Lõige 3 täpsustab käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 7 alusel toetuse tagasi nõudmist. Kui toetus nõutakse tagasi põhjusel, et toetuse saaja ei saavuta projekti eesmärke või saavutab need osaliselt, siis tagasinõude suuruse otsuse tegemisel amet kaalub tehtud tegevuste mõju projekti eesmärgi saavutamisele.

Lõike 4 kohaselt on amet kohustatud põhjendama toetuse tagasinõudmise määra. Toetuse tagasinõudmise otsuse puhul on tegemist haldusmenetluse seaduse tähenduses kaalutlusõiguse alusel antud haldusaktiga, milles tuleb märkida kaalutlused, millest haldusorgan on haldusakti andmisel lähtunud.

Lõike 5 kohaselt võib tagasinõudmise otsuse teha vastavalt haldusmenetluse seaduses ja lepingus sätestatule. Kui tagasimaksmisele kuuluvat toetust tagasi ei maksta võib amet nõuda

makstud toetuse tagasi haldusmenetluse seaduse § 69 lõike 1 ja võlaõigusseaduse § 1028 alusel (alusetu rikastumise sätete alusel). See tähendab, et toetuse tagasinõudmise otsus on täidetav üksnes tsiviilkohtu kaudu.

Lõige 6 sätestab toetuse tagasinõudmise või osalise tagasinõudmise otsuses esitatavad andmed.

Lõike 7 kohaselt edastatakse taotlejale tagasinõudmise otsus elektrooniliselt.

## **6. peatükk. Poolte õigused ja kohustused**

**Eelnõu §-ga 22** kehtestatakse toetuse saaja õigused ja kohustused.

Lõike 1 kohaselt on toetuse saajal õigus saada ametilt teavet ja nõu, mis on seotud toetuse kasutamist puudutavates õigusaktides sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustustega. Toetuse saaja võib pöörduda ameti poole saamaks juhiseid projekti nõuetekohaseks elluviimiseks, sealhulgas eelhindangut projektis kavandatavatele muudatustele, selgitusi kulude abikõlblikkuse ja muude eelnõus sätestatud tingimuste kohta.

Lisaks on toetuse taotlejal õigus taotleda ametilt nõusolekut, et teha projekti tegevustes või eelarves põhjendatud muudatusi. Muudatuste tegemise tingimuste kohta on täpsemalt kirjas eelnõu §-i 19 selgituses.

Lõike 2 punktides 1-15 loetletakse toetuse saaja kohustused, rakenduvad alates taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsuse jõustumisest. Toetuse saaja peab tagama eelnõus sätestatud kohustuste täitmise ja eduka elluviimise taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsuses ja eelnõus fikseeritud tähtaegade ja tingimuste kohaselt.

Toetuse saaja peab projekti ellu viima rahuldatud taotluse kohaselt ehk seal nimetatud eesmärkidel kavandatud tegevuste abil ning saavutama tema enda kavandatud tulemused. Projekti eesmärgid ja tulemused ning nende saavutamiseks kavandatud tegevused peavad olema kooskõlas eelnõus määratletud võimalustega.

Toetuse saajal on kohustus, mis hõlmab üldist korrektsust teabe ja aruannete esitamisel, sealhulgas arusaadavate selgituste andmist, õigete andmete ja nõutud dokumentide tähtaegset esitamist. Nimetatud nõue hõlmab ka seda, et kulu ja maksmist tõendavad dokumendid peavad vastama raamatupidamisarvestuses kehtivatele nõuetele. Kulu abikõlblikkust tõendavad dokumendid ja muud tõendid tuleb säilitada raamatupidamiseseaduses kehtestatud tingimuste kohaselt. Sellist kohustust tuleb rakendada niiviisi, et kui muust seadusest või näiteks Euroopa Liidu riigiabi reeglitest tuleneb siiski pikem dokumentide või andmete säilitamise kohustus, siis tuleb järgida pikemaid tähtaegu. Kõik tehtud tehingud tuleb teha panga vahendusel

Toetuse saaja on kohustatud aitama kaasa ameti kontrollitegevusele, sest eelkõige on toetuse saaja kohustatud tõendama kulude abikõlblikkust ning esitatud teabe õigsust või paikapidavust, sealhulgas peab toetuse saaja esitama asjakohased raamatupidamis- ja pangadokumendid, lepingud ja juhtimisotsused, et veenda ametit, et tegemist ei ole pettuse ega topelfinantseerimisega ning täiendavat tuluallikat ei ole tekkinud. Nimetatud kohustuse rikkumine võib kaasa tuua toetuse osalise või täieliku tagasinõudmise eelkõige seetõttu, et kulu abikõlblikkuses või kohustuste täitmisel ei saa veenduda. Toetuse saaja peab tagama, et lähtutakse usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttest, mida tuleb rakendada ka projekti elluviimise seotud finantsandmete kajastamisel. Projekti finantsandmed, st projektiga seotud kulud ja nende maksumus peavad olema üheselt eristatavad, sealjuures see, millised neist on käsitletavad abikõlblikena. Nimetatud kohustuse rikkumine võib kaasa tuua toetuse

tagasinõudmise otsuse, kuna võib tekkida kahtlus, et kogu projektiga seotud finantsteave ei ole tuvastatav ehk ei ole usaldusväärne.

Toetuse saaja on kohustatud viivitamata teavitama kirjalikult ametit taotluses esitatud või projekti elluviimisega seotud andmete muutumisest. Amet hindab saadud teabe alusel, kas projekti rakendamistingimused või toetuse andmise eeldused on endised või vajab taotluse rahuldamise otsus muutmist. Toetuse saaja peab taotlema nõusolekut toetuse kasutamise tingimuste, sealhulgas projekti tegevuste, tulemuste, eelarve ja tähtaegade muutmiseks, kui muudatus eeldab taotluse rahuldamise otsuse muutmist.

**Eelnõu §-ga 23** kehtestatakse ameti õigused ja kohustused.

Lõike 1 punktidega 1-4 sätestatakse ameti õigused kontrollida projekti elluviimist ning nõuda asjakohaste täiendavate andmete esitamist. Ühtlasi antakse ametile õigus teha abikõlblike kulude kontrolli toetuse saaja juures kohapeal. Kohapealse kontrolli käigus saab tuvastada toetuse saaja kohustuste täitmist, sealhulgas projekti tegevuste toimumist ja edenemist ehk toetuse andmise aluseks olevate tulemuste saavutamist, projekti kulude ja tulude kohta eraldi arvepidamise olemasolu ning tehingute kajastamist raamatupidamises. Kohapealse kontrolli käigus kontrollitakse ka ametile abikõlblike kulude kohta esitatud dokumentide vastavust originaalile. Samuti on ametil õigus tunnistada taotluse rahuldamise otsus või selle osa kehtetuks ning teha toetuse tagasinõudmise otsus (sisuliselt toetuse vähendamise või tühistamise otsuseid).

Lõike 2 punktidega 1-14 kehtestatakse ameti kohustused. Amet kohustub kuulutama välja taotlusvooru veebisaidil ja informeerima taotlusvooru väljakuulutamisesst KOV-e, menetlema taotlused ning maksma rahuldatud taotluse alusel toetust, kontrollima kulude abikõlblikkust ja vajadusel tegema toetuse tagasinõudmise otsus.

## **7. peatükk. Vaidemenetlus**

**Eelnõu § 23** sätestab vaiete esitamise ja menetlemise põhimõtted. Ameti otsuse või toimingu peale võib esitada vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras. Vaide lahendab amet.

## **3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele**

Eelnõuga ei võeta üle ega rakendata Euroopa Liidu õigust. Eelnõu on kooskõlas Euroopa Komisjoni määruse (EL) 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 2023/2831, 15.12.2023) ja Euroopa Komisjoni määruse (EL) 2023/2832 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 2023/2832, 15.12.2023).

Eelnõu ei oma Euroopa Liidu õigustega puutumust.

## **4. Määruse mõjud**

Eelnõu rakendamisel on mõjutatud sihtrühmaks amet ning kõik KOV-id ja nende elanikud. Eelnõu rakendamise ega ei kaasne sotsiaalset mõju, mõju regionaalarengule, riigikaitsele ja välissuhetele, elu- ja looduskeskkonnale ega majandusele.

### **4.1. Mõju siseturvalisusele**

Sihtrühm: KOV-id ja nende elanikud. Eestis on kokku 79 KOV, kus elab ligi 1,4 miljonit inimest<sup>1</sup>.

Mõju ulatus: eelnõu rakendamine omab positiivset mõju KOV-ide kriisivalmidusele riigikaitselises kriisis, kuna läbi toetatavate tegevuste on võimalik soetada kriisis toime tulekuks ning oma elanike toetamiseks tarvilikke asju ning soetada generaatoreid evakueeritud inimestele sobivate viibimistingimuste loomiseks evakuaatsioonikohtadesse, vähendades seeläbi sõltuvust elektrivõrgust. KOV-ide parem kriisivalmidus tagab ka nende elanike parema toimetuleku riigikaitselises kriisis.

Mõju avaldumise sagedus ning ebasoovitava mõju esinemise risk on **väike**. Pigem on mõju positiivne, sest toetuse saamisega saavad KOV-id parandada oma riigikaitselist kriisivalmidust.

**Järeldus mõju olulisuse kohta:** eelnõuga kaasneb sihtrühmale **positiivne mõju**, sest suureneb KOV-ide kriisivalmidus, mis tagab ka nende elanike parema toimetuleku riigikaitselises kriisis.

#### **4.2. Mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele**

Sihtrühm: on Päästeamet ja KOV-id.

Mõju ulatus: Eelnõu rakendamisega kaasneb mõningane töökoormuse kasv ametile, kuid kuna toetusvooru läbiviimine ei ole ameti jaoks uus tegevus, ei teki eelduslikult vajadust lisatöökohtade järele. Võrreldes Päästeameti kõigi ülesannetega on mõju vähene.

Samuti kaasneb seoses toetuse taotlemise ja projekti elluviimisega mõningane töökoormuse kasv KOV-idel, kuid võrreldes KOV-ide kõigi ülesannetega on mõju vähene. Projekti elluviimine omafinantseeringu olemasolu ei eelda. Kokkuvõttes on mõju KOV-idele vähene.

Mõju avaldumise sagedus ning ebasoovitava mõju esinemise risk on **väike**, taotlusvooriga luuakse KOV-idele võimalus kindla eesmärgi jaoks taotleda täiendavaid rahalisi vahendeid, taotlusvooru avamine ei too KOV-idele kaasa lisakohustusi, kui nad selles osaleda ei soovi.

**Järeldus mõju olulisuse kohta:** mõju sihtgrupile on **väheoluline**.

#### **5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud**

Käesoleva toetusvooru eelarveks on kavandatud ligi 1,2 miljonit eurot. Projekti elluviimiseks KOV-ile kohustuslikku omafinantseeringut ei ole ja üldjuhul KOV rahalist omapanust lisama ei pea. Projekti läbiviimisega võib kaasneda KOV-ile mõningane töökoormuse kasv ning võib kaasneda mõningane rahaline kulu, kui tehakse omavahenditest täiendavaid tegevusi või tehtavad kulud on suurenenud. Sellised kulud on aga KOV ise enda kanda võtnud, et veelgi suurendada kriisivalmidust.

#### **6. Määruse jõustumine**

Määrus jõustub üldises korras kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist, sest eelnõuga ei kaasne lisategevusi ja seega ei ole vaja planeerida kohanemiseks lisa-aega.

---

<sup>1</sup> 2024. aasta seisuga elab Eestis 1 366 491 inimest. Statistikaamet 2023. [Rahvaarv](#). Vaadatud 27.03.2024

## **7. Eelnõu koostamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon**

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu koostamiseks Rahandusministeeriumile ja Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Päästeametile ja Eesti Linnade ja Valdade Liidule.

Rahandusministeerium koostas eelnõu märkusteta. Eesti Linnade ja Valdade Liit esitas kaheksa märkust, millega arvestamist on käsitletud seletuskirja lisas.